

Tietoa A1-lomakkeesta ja sen käytöstä

1. A1-lomake

A1-lomakkeella vahvistetaan, mitä sosiaaliturvalainsäädäntöä lomakkeen haltijaan sovelletaan. Sitä tarvitaan yleensä silloin, kun henkilöllä on työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana yhteys työnsä tai harjoittamansa ammatin kautta useampaan kuin yhteen EU-maahan⁽¹⁾. EU-säännösten mukaisesti henkilöön sovelletaan vain yhden maan lainsäädäntöä kerrallaan. A1-lomakkeen antaa se maa, jonka lainsäädäntöä henkilöön sovelletaan, ja sillä vahvistetaan, ettei henkilöön sovelleta minkään muun sellaisen maan lainsäädäntöä, johon henkilöllä on yhteys. Toisin sanoen henkilöllä ei ole velvollisuutta maksaa sosiaaliturvamaksuja (eikä sairausvakuutusmaksuja) muissa maissa. A1-lomake on voimassa lomakkeeseen merkittyyn päättymisajankohtaan saakka tai siihen asti, kunnes sen antanut laitos peruuttaa sen.

2. Mistä ja milloin A1-lomakkeen saa?

Jos työntekijä menee tilapäisesti töihin toiseen EU-maahan, työnantaja hakee tavallisesti A1-lomaketta hänen puolestaan työntekijän kotimaan asiasta vastaavalta laitokselta. Työntekijät, jotka toimivat tavallisesti useammassa kuin yhdessä EU-maassa, ja itsenäiset ammatinharjoittajat hakevat lomaketta itse. Noudatettava menettely kannattaa tarkistaa työnantajan kanssa. Kattava luettelo laitoksista on saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/social-security-directory>. Hakemus olisi tehtävä aina kun mahdollista ennen toiminnan alkamista toisessa maassa.

3. A1-lomakkeen käyttö

Henkilön tai työnantajan pitää pystyä esittämään A1-lomake sen maan laitokselle, jossa henkilö työskentelee, henkilön sosiaaliturva-aseman vahvistamiseksi ja sen osoittamiseksi, mihin maahan vakuutusmaksut on maksettava.

4. Mitä tilanteita A1-lomake kattaa?

- **Työnantaja lähettää henkilön tilapäiselle työkomennukselle toiseen EU-maahan enintään 24 kuukaudeksi. Tätä kutsutaan "työntekijöiden lähettämiseksi".** Työntekijöiden lähettämisen edellytykset on selitetty sovellettavaa lainsäädäntöä koskevassa käytännön oppaassa, joka on saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=868>. Jos kaikki työntekijöiden lähettämistä koskevat edellytykset täyttyvät, A1-lomake myönnetään automaattisesti ja se vahvistaa, että työntekijään sovelletaan edelleen sen valtion lainsäädäntöä, josta hänet on lähetetty.
- **Henkilö toimii tavallisesti itsenäisenä ammatinharjoittajana EU-maassa ja menee harjoittamaan samanlaista toimintaa toiseen EU-maahan enintään 24 kuukaudeksi.** Myös tällöin, jos kaikki lähettämisen edellytykset täyttyvät, A1-lomakkeella vahvistetaan, että henkilöön sovelletaan edelleen sen valtion lainsäädäntöä, josta hänet on lähetetty.
- **Henkilö työskentelee tavallisesti useammassa kuin yhdessä EU-maassa samaan aikaan tai vuorotellen.** Henkilöön sovelletaan tilanteen mukaan joko asuinmaan lainsäädäntöä tai sen maan lainsäädäntöä, jossa työnantajan virallinen kotipaikka tai toimipaikka sijaitsee. Lisätietoa tällaiseen henkilöön sovellettavan lainsäädännön määräytymisperusteista löytyy sovellettavaa lainsäädäntöä koskevasta käytännön oppaasta, joka on saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=868>.
- **Henkilö toimii tavallisesti itsenäisenä ammatinharjoittajana useammassa kuin yhdessä EU-maassa samaan aikaan tai vuorotellen.** Henkilöön sovelletaan tilanteen mukaan joko henkilön asuinmaan lainsäädäntöä tai sen maan lainsäädäntöä, jossa toiminnan keskuspaikka sijaitsee. Lisätietoa tällaiseen henkilöön sovellettavan lainsäädännön määräytymisperusteista löytyy sovellettavaa lainsäädäntöä koskevasta käytännön oppaasta, joka on saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=868>.

⁽¹⁾ Termeillä "EU-maa" tai "EU:n jäsenvaltio" tarkoitetaan tässä myös Islantia, Liechtensteinia, Norjaa ja Sveitsiä, heti kun asetuksia (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 aletaan soveltaa niihin.

A1 — Todistus sovellettavasta sosiaaliturvalainsäädännöstä

- **Henkilö toimii sekä palkansaajana että itsenäisenä ammatinharjoittajana eri EU-maissa.** Tällöin A1-lomakkeella vahvistetaan, että henkilöön sovelletaan sen maan lainsäädäntöä, jossa hän toimii palkansaajana.
- **Henkilö on virkamies, joka toimii useammassa kuin yhdessä EU-maassa.** Tällöin A1-lomakkeella vahvistetaan, että henkilöön sovelletaan edelleen sen maan lainsäädäntöä, jonka hallinnon palveluksessa hän on.
- **Jos edellä luetelluista säännöistä poikkeaminen on henkilön edun mukaista,** vähintään kaksi EU-maata voi sopia keskenään työnantajan pyynnöstä, että henkilöön sovelletaan jonkin muun valtion kuin tavanomaisten sääntöjen mukaan sovellettavan valtion lainsäädäntöä. A1-lomakkeella vahvistetaan, minkä valtion lainsäädäntöä henkilöön sovelletaan.